אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תקמ

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ט אייר תרע"ג – יפו
נמען: הרב יעקב משה חרל"פ

אגרת קבלית־מוסרית על הארת קדושת השבת בימי החול. אי אפשר לכתוב הכול בגלל 'מעצורים מהגלות', אבל אור חדוות השבת ייגלה גם בימי החול. הרב קוק מעודד את הרב חרל"פ לא להקטין את דעתו ולעסוק תמיד ברזי תורה. דרך מעשית: לקבל את הארוחה היומית כמו 'מבי מלכא' ולהתפלל על המזון בשמחה, עד 'אתהפכא חשוכא לנהורא'. הכבדות בימי החול שורשה ב'שאלת הבשר' שלא כהוגן במדבר. את רעיונות העצב והפחד יש 'לזרוק על ראש השעיר'. ברכה לשבועות, ובסוף: לשמור על בריאות הגוף.

עיקרי הדברים

- אור השבת בימי החול.
- עיסוק תמידי ברזי תורה.
- סעודת החול כ'מבי מלכא'.
- סילוק העצב והפחד.
- שמירת הבריאות.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] ת"ו[3], כ"ט אייר תרע"ג[4].

חביב רוחי ונפשי, ומחמד לבבי, הרב המאוה"ג[5], אוצר הטוב והסגולה מוהר"ר[6] יעקב משה חרל"פ[7] [הרב יעקב משה חרל"פ, תלמידו וידידו של הרב קוק] שליט"א[8], וכל ב"ב[9] היקרים וכא"ל[10] לברכה שלמה, לאורה ושמחה עונג ונחת וחדות עולמים, לאוי"ט[11].

יקירי הנחמד, מה חשקה נפשי להרצות לפניו פניני-חן משעשעי-נפש, לעומת הערתו היקרה, בדבר רוממות רוחב עדן הקודש של קדושת שבת קודש, חמדת הימים באמת, ויחסו לימות-החול. אבל כעת ישנם עדיין מעצורים מהגלות כמוסים כאלה על הכתב. ולד' הישועה, כי אל ד' ויאר לנו, [תהלים קיח, כז] לשלח לנו מטה-עז, דא קולמוסא, מציון, לרדות בקרב

---

1 ב"ה – ברוך השם
2 עה"ק – עיר הקודש
3 ת"ו – תבנה ותכונן
4 תרע"ג – השנה תרע"ג (1912/1913)
5 המאוה"ג – המאור הגדול
6 מוהר"ר – מורנו הרב רבי
7 חרל"פ – הרב יעקב משה חרל"פ (תלמידו של הרב קוק)
8 שליט"א – שיחיה לאורך ימים טובים אמן
9 ב"ב – בני ביתו
10 וכא"ל – וכל אשר לו
11 לאוי"ט – לאורך ימים טובים

אויבינו ["מטה עזך ישלח ה' מציון, רדה בקרב אויביך" (תהלים קי, ב); "דא קולמוסא" – זה הקולמוס (ארמית)] גם ביומין-דחול, [בימי החול (ארמית)] שנקודת אור חדות השבת בזוהר יפעת גבורת דישון אהבתה ושלות-מנוחתה בתענוג אהבת-עולם תגלה ותראה גם בהם בעה"י[12]. והי'[13] לב כת"ר[14] ידיד-לבי בטוח שכן יהי'[15] בעהשי"ת[16], ויגל וישמח בחדות-די תמיד בכל עת-חפץ, כי תהל"י[17] הלא הוא גברא דאית ליה, [אדם שיש לו (ארמית)] וראוי הוא שתהי'[18] ברכת קדושת ידידות שבת-קודש שורה עליו בהארתה המענגת לעתים תכופות בכל ימות-החול. רק חזק ואמץ, ואל ירך לבבך, [דברים כ, ג] ואל תירא ואל תיחת כלל וכלל, כי ב"ה די עז לנו, ואל יקטין את דעתו, ולא יסיח אותה בכל יום, מהשיטה העליונה, של גודל התרחבות אור הדעת בנועם הקודש, ע"י[19] העסק התדירי בתורת-אמת ברזי-תורה, ככל אשר ימצא את רוחו הטהור נכון, ומעלה אחר מעלה יעלה, בעז די וגבורת נועם ימינו. אף כי הגדולה העליונה התלויה בזה, היא מדת רב המנונא סבא, [מדרגת רב המנונא סבא, מגדולי המקובלים שבזוהר] שאינה שוה לכל נפש גם מאנשי-המעלה, בעבודה העליונה, שהיא דוגמת הקטרת המעשרת, המגעת עד המדה של לימוד פרקי דמילי דשטותא, כדי למילף מינייהו רזא דחכמתא, [פרקים של דברי שטות, כדי ללמוד מהם סוד החכמה (ארמית, זוהר)] כל חד לפום דרכו, שכת"ר[20] חביבי א"צ[21] לזה.

מ"מ[22] המדה השניה התלויה בזה היא לקבל ארוחת יום יום מבי-מלכא, [מבית המלך (ארמית)] ולהתפלל על המזון פשוט, בכל יום גם בהיות הסעודה מוכנת, ולפעמים יותר טוב בהיותה מוכנת ועומדת, בשמחת-לב, ובשלוה פנימית וכפי טוהר התגלות החפץ בתפילת-ישרים יעלו כחות-החיים הצפונים בכל סעודה, בהריחם ריח עונג שבת קודש, בכל יום ויום כפי מדתו, מבתר שבתא, ומקמי שבתא, [מאחרי השבת ומלפני השבת (ארמית)] ובמשך-הזמן תבא ההרגשה הפנימית, המחוברת בדעת ושכל צלול עם נעימות הדר תפארת כח-המדמה בנגהו וטהרתו, עד כדי צעדי-קודש של אתהפכא חשוכא לנהורא. [התהפכות החושך לאור (ארמית, זוהר)]

כל הכבדות שבדרך ישרים סלולה זו של קדושת ימי החול, ועלייתם ב"טוב לב משתה תמיד", [משלי טו, טו] באה רק משורש הבשר, שלא שאלו כהוגן בדור-המדבר, [בני ישראל במדבר שאלו בשר שלא כהוגן (במדבר יא; יומא עה)] שהיא שאלה הוגנת לימי ש"ק[23], ומועדי ד', ש"אין שמחה אלא בבשר". [פסחים קט] ומ"מ[24] בא השלו, ושטו העם ולקטו, [במדבר יא, ח] ומתוך מלין-דשטותא הללו לוקחים כח עליון ותמים הנהו נונין רברבין דשטין בימא רבא, [אותם דגים גדולים השטים בים הגדול (ארמית)] "לויתן זה יצרת לשחק בו", [תהלים קד, כו] ו"צדיקים אוכלים אותו בשלוה".

---

12 בעה"י - בעזרת השם יתברך
13 והי' - והיה
14 כת"ר - כבוד תורתו
15 יהי' - יהיה
16 בעהשי"ת - בעזרת השם יתברך
17 תהל"י - תהלה לא-ל יתברך
18 שתהי' - שתהיה
19 ע"י - על ידי
20 שכת"ר - שכבוד תורתו
21 א"צ - אין צריך
22 מ"מ - מכל מקום
23 ש"ק - שבת קודש
24 ומ"מ - ומכל מקום

וגם על רבנו הגר"א[25] זצ"ל[26], זכותו י"ע[27], ואורו יאיר לנו, אומרים שבא לו השליו כמו שהיה להאמוראים ז"ל[28], "ומסקי ליה אתליסר ריפי ואחרונה איננה נאכלת אלא ע"י תערובות". [יומא עה, על השליו] ופשוט הוא דהיינו לדידן, אבל מי שבאו בשבילו היה אוכל בדישון-עונג גם קמייתא, בלא תערובות כלל, הכל לפי בחינת הזמן, והכל מתישב יפה לשמים דרכיהם לפי הסדר וההדרגה מסוד ד' ליראיה

והתוכן של הידיעה השרשית באור המוסר העליון ' שהאדם הוא בריה מורכבת, ונפש הקדושה האלהית היא ההולכת במסלולה ביסודה דרך הנצח וההוד הגבה למעלה, ולעומתה נפש הטמאה, תמצית כל הכיעור והסיג, היא מוכנת בעצת-ד' לקבל בתוכה את כל המחשכים, וצדיקים ישרי לב ישמחו כי יחזו נקם, וכל רעיון של עצבון ופחד, וכל מיני סיגים, זורקים אותם על ראש השעיר, וסופגת הנפש הטמאה בקרבה את מחיתה, - תוכן זה הוא יסוד קבוע שבכל עת מימות-החול שסופי-דרגין של "דל"ה, כבד - טחול - מרה, מראים את רושמם להפריע רוממות חדות ד' ועזו, מיד מסלקים את חלקם מיסוד מלח סדומית של "מים אחרונים חובה" ואינם טעונים ברכה, ועז-ד' ושמחת-ישרי-לב מתגברים בכפלים. ולהתמים את השמחה בדוגמא עליונה ממש, באין צורך, "למשדי אומצא לכלבא", זה יגלה במהרה בימינו בביאת גואל צדק מלך ביפיו, תחזינה עינינו ארץ מרחקים. ודוגמת נעימת חזיון תפארת עטרת קודש זאת תעודדנו עצמה, בהגלות אור קדושת שמחת יום הקדוש העליון, חג השבועות, יום הבכורים, ויום מתן תוה"ק[29] תורת-אמת וחיי-עולם, דבעינן לכו"ע[30] ביה "לכם", ובמקדש ד' - "חמץ תאפינה", בעז-כחו של רעיא מהימנא ודאתיין מסיטריה בכל דרא, שעלה למרום ושבה שבי" והכל נעשו אוהביו, וגם מסרו לו דבר ומאי ניהו - קטורת,

וישמח ויעז ויגל בשלות-צדיקים בחג הקדוש הבעל"ט[31], באור ד' ורחבת דעת נועמו, כברכת ותקות ידידו הנאמן קשור באהבתו מצפה צביונו ותפארתו

הק' אברהם יצחק ה"ק

נ"ב[32]: למע"ה[33] להשגיח יפה-יפה על בריאות גופו הטהור ברצון ובשמחת-לב,

ידי"ע הנ"ל

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

25 הגר"א - הגאון רבי אליהו מווילנה
26 זצ"ל - זכר צדיק לברכה
27 י"ע - יגן עלינו
28 ז"ל - זכרונו לברכה
29 תוה"ק - תורתנו הקדושה
30 לכו"ע - לכולי עלמא
31 הבעל"ט - הבא עלינו לטובה
32 נ"ב - נכתב בצד (תוספת למכתב)
33 למע"ה - למעלה